

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TAITE, HEPETEMA 4, 1890.

"Te Ture Kooti Whenua Maori, 1886," me nga Ture Whakatikatika.

Tari Kooti Whenua Maori, Poneke.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai ka tu te Kooti ki Kereitane Nota, Wairarapa, a te 13 o nga ra o Hepetema, 1890, ki te whakawa ki te uiui hoki i nga tikanga e nga tono e mau ana i te Kupu Apiti i raro nei. Ki te kore te Kooti o tu a taua ra ka tu a muri tata iho ina watea etahi atu o ona raruraru.

I tuhia i tenei te 28 o nga ra o Akuhata, 1890.

NA PIRIHONA,
Kai Rehita.

KUPU APITI.

Tono kia wetekia te here.

Nama.	Kai-tono.	Te ingoa o te Whenua.	Te take me te ra i whakaputaina ai.
1	Hoani Tawhiri	Ohau Nama 3, Tekiona 23 ..	Ota wehewehe, 3 Hurae, 1889.
2	Erinora Tungia	Taupo Nama 3	Tiwhikete, 4 Hurae, 1881.
3	Namana Tipuaki	Opuakiao, Tekiona 2	Ota wehewehe, 9 Nowema, 1889.
4	Marie Makirangi, Harata Te Retiu, me Raniera Erihana (Kai-tiaki mo Hamuera Te Retiu)	Porehira Kare, Tekiona 8 ..	Ota wehewehe, 21 Mache, 1888.
5	Heremaia Nikorima, Raima Heremaia, Tangi Heremaia, Hemi Te Miha, Hemi Te Miha (Kai-tiaki mo Taka Hemi), Kohea Tahana, Pou Tahana, Mere Tahana, Horomona Te Whitau	Ramapuka (Makara)	Land Transfer Tiwhikete, 22 Hurae, 1887.
6	Turia Henare Roera, Paranihia Wha- wha Kutu, Kipa Te Whatanui, Karai- tiana Te Tupe, Tauhu Roera	Muhunoa Nama 4, wahi o (100 eka)	Karauna karaati, 3 Hurae, 1881.

Tono kia whakaturia he Kai-tiaki.

Nama.	Kai-tono.	Te Whenua.	Te Tamaiti.	Take me te ra i whakaputaina ai.
1	Mohi Nopera ..	Pelorus Nama 2 ..	Henare Te Mere	Karauna karaati, 14 Oketopa, 1857.

"Te Ture Arai i nga Hoko Tahae, 1881," me Nga Ture Whakatikatika 1888 me 1889 i te Ture Arai Hoko Tahae, 1881."

Tari Kooti Whenua Maori.

Akarana, Akuhata 27, 1890.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, i runga i te mana o nga Ture kua whakahuatia i runga ake nei, hei whakarite hoki i nga tikanga o aua Ture, ka tu he Kooti Komihana ki Hetereni, a te 17 o nga ra o Hepetema, 1890, hei uiui i nga ritenga o nga keehi e mau ana i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ko nga tangata katoa e whakahe ana ki tenei hoko, me haere ki reira whakaatu ai i a ratou whakahe.

NA TE HAMANA,
Kai Rehita.

KUPU APITI.

WAIAU NAMA 1.

90 47. HE pukapuka hoko, i tuhia i te 4 o nga ra o Hune, 1890, na Renata Winitana ki a Martha Jane Uncles.

Tari Kooti Whenua Maori,

Poneke, Akuhata 29, 1890.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai a te tuunga o tetahi Kooti e puare ana ki te katoa ki Otaki, a te 19 o nga ra o Hepetema, 1890, ko te Tumauaki Kai-whakawa raua ko tetahi Ateha nga Kai-whakawa, ka whakarangona ka whakataua hoki nga tono whakawa tuarua katoa mo te whakataunga a te Kooti Whenua Maori e whakaaturia ana i te Kupu Apiti e mau ake i raro iho nei. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana ki aua whakataunga me haere ki te nohonga o te Kooti e meingatia nei kia tu.

NA PIRIHONA,
Kai Rehita.

KUPU APITI.

AWAROA NAMA 12B (TOTARANUI).

WHAKATAUNGA i whakaputaina i te 6 o nga ra o Akuhata, 1889, i te wehewehenga.

MUAPOKO.

Whakataunga i whakaputaina i te 1 o nga ra o Akuhata, 1889, i whakaritea, ai nga kairiwhi mo Puatoro Mukaka kua mate nei.

"Te Ture arai i nga Hoko Tahae, 1881," me "Nga Ture Whakatikatika 1888 me 1889 i te Ture arai Hoko Tahae, 1881."

Tari Kooti Whenua Maori.

Poneke, Akuhata 26, 1890.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, i runga i te mana o nga Ture kua whakahuatia i runga ake nei, hei whakarite hoki i nga tikanga o aua Ture, ka tu he Kooti ki te Tari Kooti Whenua Maori, ki Kereritaone, Wairarapa, a te 13 o nga ra o Hepetema, 1890, a te 10 o nga haora i te ata, hei uiui i nga ritenga o nga keehi e mau ana i te Kupu Apiti i raro iho nei. Ko nga tangata katoa e whakahe ana ki aua hoko, me haere ki reira whakaatu ai i a ratou kupu whakahe.

NA PIRIHONA,
Kai Rehita.

KUPU APITI.

POTAKA NAMA 3.

90 161. HE rihi i tuhia i te 14 o nga ra o Akuhata, 1890, na Enoka Taitea me tetahi atu ki a Alexander McKenzie.

PELORUS VALLEY, TEKIONA 3.

90-128. HE pukapuka tuku i tuhia i te 27 o nga ra o Hune, 1890, na Harota Hemi me etahi atu ki a David Dick me tetahi atu.

PANUITANGA.

HE whakaatu tenei kia mohiotia ai kua oti nga "Ture Whenua Maori" o te Paremete o tenei tau te perehi ki te reo Maori ki te reo Pakeha, a kua oti aua reo o rua te whakarapopoto ki roto ki te pukapuka kotahi. Ko te utu

kotahi hereni mo te pukapuka kotahi. Ko nga ingoa enei o nga Ture kei roto i taua pukapuka:—

"Te Ture whakakore i te Ture Reiti Whenua Karauna, Whenua Maori."

"Te Ture Whenua Maori."

"Te Ture Whakatikatika i te Ture Kooti Whenua Maori, 1886."

"Te Ture Whakatikatika 1888 i te Ture Arai mo te Hoko tahae i nga Whenua Maori."

"Te Ture Whakabaere i nga Whenua Tuturu o nga Maori."

"Te Ture Whakaritonga, Whakaetanga Take Maori."

"Te Ture Karaati mo nga Hawhe-Kaihe o te Waipounamu," me nga.

"Te Ture Whenua Maori o te tau 1886," ko taua utu ano, ara kotahi hereni, a ka tukua atu nga pukapuka o aua Ture i roto i te meera ki nga kainga o nga tangata e tono mai ana kia tukua atu etahi ma ratou ina tac mai te moni utu e tika ana, me tuku pane kumi mai, noti o te pouatapeta ranei te tukua ana roto i te meera.

NA HIORI TITIPERE,

Tari Perehi Pukapuka, Poneke,
Oketopa 30, 1888.

HE PUKAPUKA REO MAORI.

KO nga tatai korero whakapapa a te Maori, me nga karakia o nehe, a nga Tohunga mo nga waka katoa i u mai ki Aotearoa nei; kua oti te taa ki te Perehi, a e hokona ana i te Whare taa Pukapuka a te Kawanatanga i Werengitama.

Te whitu hereni me te hikipene mo te pukapuka kotahi. Ki te mea ka tukua mai te moni, ka tukua atu te Pukapuka ki te hunga e tono mai ana.

NA HIORI TITIPERE,
Kai ta Pukapuka a te Kawanatanga.

PANUITANGA.

TE MAKARINI *Scholarships*.

Poneke, Akuhata 13, 1890.

HE TORU nga *Scholarships* e tukua ana i a tau i te Karete Maori i Te Aute, Haaki Poi, ki nga tamariki Maori i puta ake to ratou mataauranga i te etahi, e £35 e puta ana i te tau ki ia tamaiti, a e rua hoki tau e puta ana ka mutu. Kotahi o aua *Scholarships* e tuwhera ana ki nga tamariki Maori katoa kua haere i tenei ra i tenei ra, ki te Kura Maori mo te tau i mua atu o tenei, i iti iho hoki nga tau i te tekau ma ono tau i te mararama i mua atu o te ra i whakaritea mo tenei uiuinga mataauranga; ko era atu *Scholarships* e rua e tuwhera ana ki nga tamariki Maori katoa kua haere i tenei ra i tenei ra ki te Kura Kainga Maori mo nga mararama tekau-ma-rua i mua atu o tenei, i iti iho hoki nga tau i te tekau-ma-rima i te mararama i mua atu o te ra i whakaritea mo tenei uiuinga mataauranga.

Ko enei *Scholarships*, he mea tuku i raro i nga tikanga kua whakatakotoria e nga Kai-tiaki o nga moni mo te Makarini *Scholarships*, kua oti te whakaatu ki roto ki "Nga Kupu Tohutohu mo nga Kura Maori, 1886," i raro hoki i nga tikanga o nga kupu apiti ki nga whakaritenga i tukua atu ki nga ka-whakaako katoa. Ka tu te uiuinga mataauranga ki nga wahi e mohiotia ana e pai ana hei haerenga atu mo nga tamariki, a te 15 me te 16 o nga ra o Tihema, 1890.

Ko nga tamariki e mea ana kia uiuia ta ratou mataauranga, me tuku pukapuka atu ki te Kai-tiroiro Kura, i te Tari o nga Kura i Poneke, whakaatu i to ratou hiahia kia haere atu ratou ki te uiuinga mataauranga, me tuku atu ranei ki te Kaiwhakaako o ta ratou Kura, mana e tuku mai. Ko taua whakaaturanga me tuku mai i roto i te meera i mua atu o te 31 o nga ra o Oketopa, e haere ake nei.

Ko nga kape o nga pukapuka whakaatu i nga tikanga kua whakatakotoria e nga Kai-tiaki me te aha o te pukapuka e meingatia ana kia tuhia e te tamaiti e mea ana kia uiuia tona mataauranga, kei nga Kai-whakaako o nga Kura Maori, nga Kura nohonga tamariki, nga Hekeretari o nga Kura Poata, me te Hekeretari o nga Kura e takoto ana, a me tono atu ki a ratou.

NA TE POPI,
(JAMES H. POPE),
Kai-tiroiro i nga Kura Maori.